

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

МАТЕРІАЛИ

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2026

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик**

М А Т Е Р І А Л И

**XIV Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 23-24 квітня 2026 року)

Одеса -2026

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIV Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 23-24 квітня 2026 р.) 104 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Юшкевич Юлія Сергіївна – кандидат філософських наук, старший викладач кафедри філософії, історії та політології Одеського національного економічного університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 14 від 28 травня 2026 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

23-24 квітня 2026 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Койчева Тетяна Іванівна – в.о першого проректора з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Петінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Поплавська Тетяна, доктор філософії, доцент кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»,

Пігнаста Аліна, магістрант навчально-наукового інституту фізичної культури, спорту та реабілітації ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського», м. Одеса, Україна

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ І ЛЮДЯНІСТЬ

Жоден виклик не змінює обличчя сучасної освіти так стрімко, як цифрова трансформація. Штучний інтелект, платформи дистанційного навчання, адаптивні алгоритми, великі дані - все це впроваджується в освітній процес із небаченою швидкістю. Пандемія COVID-19 лише прискорила цей перехід, зробивши цифрову освіту не альтернативою, а необхідністю для мільйонів учнів і студентів по всьому світу.

Проте за технологічним ентузіазмом ховається глибоке філософське питання: чи залишається людина - учень і вчитель - справжнім суб'єктом освіти в цифровому середовищі, чи перетворюється на її об'єкт? Чи можуть алгоритми замінити живий педагогічний діалог? І що взагалі ми ризикуємо втратити, коли передаємо освіту машинам?

Природа цифрової трансформації освіти: можливості і небезпеки

Прихильники цифровізації наводять вагомні аргументи. Адаптивні платформи навчання дозволяють індивідуалізувати освітній процес так, як жоден учитель у переповненому класі фізично не здатен. Штучний інтелект може миттєво аналізувати прогалини в знаннях учня і пропонувати персоналізовані завдання. Відкритий доступ до знань через масові онлайн-курси (МООС) демократизує освіту, роблячи її доступною для людей з будь-якого куточка планети.

Однак американський філософ і медіакритик Ніл Постман ще в 1992 році у праці «Technopoly: The Surrender of Culture to Technology» застерігав від сліпого захоплення технологіями в освіті і казав, що кожна технологія є одночасно тягарем і благом; не або те, або інше, а і те, і інше. Він також наполягав, що технологія завжди несе з собою певну ідеологію, і якщо ця ідеологія не осмислена критично — вона непомітно підпорядковує собі людину[2].

Сучасний французький філософ Бернар Стіглер розвиває цю думку, вводячи поняття «фармакон»: технологія є водночас ліком і отрутою. Цифрові інструменти можуть як звільняти людський розум для творчості та глибокого мислення, так і атрофувати його, привчаючи до пасивного споживання інформації замість її активного перероблення[4].

Загроза суб'єктності: коли учень стає даними.

Одна з найгостріших проблем цифрової освіти - ризик перетворення учня з суб'єкта навчання на об'єкт алгоритмічного управління. Системи аналітики навчання (learning analytics) збирають колосальні масиви даних про поведінку, темп, помилки й успіхи кожного студента. З одного боку, це дає можливість

тонкого налаштування освітнього процесу. З іншого - людина редукується до набору цифрових показників.

Американська дослідниця Шошана Зубофф у своїй праці «The Age of Surveillance Capitalism» (2019) показує, як цифрові платформи перетворюють людський досвід, зокрема й освітній, на сировину для передбачення і модифікації поведінки. Освітні платформи, що зовні виглядають як інструменти персоналізації, насправді можуть функціонувати як апарати нормалізації та контролю[5].

Українська дослідниця Тетяна Троїцька, аналізуючи виклики цифрового суспільства для вітчизняної освіти, наголошує: «Загроза полягає не в технологіях як таких, а у втраті рефлексивності - здатності людини усвідомлювати себе як вільного суб'єкта, а не лише як користувача системи»[8]. Для України, де питання свободи і суб'єктності мають особливе екзистенційне і політичне навантаження, ця проблема є вкрай актуальною.

Вчитель у цифрову добу: незамінна людяність,

Чи може штучний інтелект замінити вчителя? Це питання сьогодні обговорюється не лише в академічних колах, а й у владних кабінетах, де приймаються рішення про освітні бюджети. Відповідь філософії освіти є однозначною: ні, але не тому, що технологія недостатньо розвинена, а тому, що педагогіка є принципово людським явищем.

Мартін Бубер у своїй класичній праці «Я і Ти» (1923) описав унікальний вимір людської зустрічі - «Я-Ти» відносини, в яких інша людина постає не як об'єкт, а як повноцінний суб'єкт. Справжнє навчання, за Бубером, відбувається саме в цьому просторі справжньої зустрічі - між учителем і учнем. Жоден алгоритм не здатен відтворити цей досвід, бо він принципово виходить за межі обчислення: «Довіра до світу - бо ця людина існує - є найглибшим досягненням відносин у вихованні»[1].

Сучасні педагоги, зокрема Крамер, стверджують, що інтелектуальні чесноти розвиваються саме в тому типі навчального досвіду, який обстоює Бубер, коли вчитель, залучений до справжнього діалогу, відпускає повний контроль над класом, створюючи динамічне навчальне середовище[2]

Філософ освіти Іван Зязюн, один із засновників української педагогіки майстерності, наполягав на тому, що педагогічна дія є мистецтвом, а не технікою. «У педагогічній дії є два рівнозначні суб'єкти за змістовною сутністю - Людина і Людина. Вони мають створювати один одному відчуття спокою, рівноваги, благополуччя, щастя»[6], - писав він. Ця думка набуває нового звучання в епоху, коли ми ризикуємо сплутати ефективність передачі інформації з якістю освіти.

На шляху до гуманістичної цифрової педагогіки.

Вихід із зазначеної суперечності полягає не у відмові від технологій і не в їх безоглядному впровадженні, а в розробці того, що можна назвати гуманістичною цифровою педагогікою. Її основним принципом є примат людини над інструментом: технологія слугує педагогічним цілям, а не навпаки.

Ніл Сельвін у праці «Should Robots Replace Teachers?» (2019) пропонує критичну, але прагматичну позицію: ми маємо навчитися використовувати цифрові технології вдумливо, зберігаючи в центрі освітнього процесу живе людське спілкування, критичне мислення і моральний розвиток особистості. Це

вимагає не лише технічної, але й філософської грамотності від усіх учасників освітнього процесу[3].

Для України, яка активно впроваджує цифровізацію освіти в рамках реформ, цей принцип є особливо важливим. Технологічна модернізація школи і університету не повинна стати самоціллю, вона має підпорядковуватися ширшому завданню формування вільної, критично мислячої, відповідальної особистості, здатної будувати демократичне суспільство.

Висновки.

Цифрова трансформація освіти є незворотним процесом, і філософія освіти не може його ігнорувати. Однак вона зобов'язана поставити перед ним принципове питання: яке місце в цьому процесі належить людині? Аналіз показує, що технологізація освіти несе в собі реальні ризики редукції учня до об'єкта алгоритмічного управління та витіснення живого педагогічного діалогу.

Відповіддю на ці виклики має стати не луддизм, а свідомо, філософськи обґрунтована цифрова педагогіка, в центрі якої стоїть людська гідність, суб'єктність і здатність до справжньої зустрічі між учителем і учнем. Технологія може і повинна слугувати цим цілям? але ніколи не замінювати їх.

Список використаної літератури

2. Kramer K.P. Learning Through Dialogue: The Relevance of Martin Buber's Classroom. — Plymouth, UK: Rowman & Littlefield, 2013
3. Postman N. Technopoly: The Surrender of Culture to Technology. New York: Knopf, 1992. 222 p.
4. Selwyn N. Should Robots Replace Teachers? AI and the Future of Education. Cambridge: Polity Press, 2019. 140 p.
5. Stiegler B. Technics and Time. Stanford: Stanford University Press, 1998. Vol. 1. 280 p.
6. Zuboff S. The Age of Surveillance Capitalism. New York: PublicAffairs, 2019. 704 p.
7. Зязюн І. А. Педагогіка добра: ідеали і реалії. Київ: МАУП, 2000. 312 с.
8. Троїцька Т.С. Українська філософська антропологія як теоретико методологічна основа професійної підготовки педагога: автореф. дис... д-ра філософ. наук: АПН України. Ін-т вищ. освіти. К., 2007. 32 с. укр.

ПСИХОЛОГІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У ЗАКЛАДІ ОСВІТИ	
<i>Ковра Катерина, Лісеєнко Олена</i>	41
РОЛЬ АРТЦЕНТРУ ІМЕНІ ВІРИ ХОЛОДНОЇ У ТРАНСФОРМАЦІЇ КУЛЬТУРНОГО ПРОСТОРУ ОДЕСИ	
<i>Кочмар Яна, Врайт Галина Яківна</i>	43
ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МЕНЕДЖЕРА СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
<i>Лисенко Аліна Валеріївна, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	46
РОЗДУМИ ЯК ПРАЦЮЄ ПРИНЦИП НЕДІЯННЯ ДАОСЬКОЇ ФІЛОСОФІЇ У СУЧАСНОМУ ЖИТТІ	
<i>Найданова Марія, Афанасьєв Олександр</i>	47
СУЧАСНІ МІФИ ТА ЇХНЯ РОЛЬ У СВІТОГЛЯДІ	
<i>Наумкіна Світлана Михайлівна</i>	51
АЛГОРИТМІЧНА ЕТИКА У КОНТЕКСТІ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТИРІВ ОСОБИСТОСТІ В СУЧАСНОМУ УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
<i>Начев Микола Юрійович</i>	53
СІМ'Я ЯК ІНДИВІДУАЛЬНО-ОСОБИСТІСНИЙ ФАКТОР СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ	
<i>Okorokova Vira Viktorivna</i>	55
ADVANTAGES OF USING ARTIFICIAL INTELLIGENCE (AI) IN HIGHER EDUCATION	
<i>Остаточна Вікторія Олександрівна, Ладонько Людмила Степанівна</i>	59
КРЕАТИВНІСТЬ У ДІЇ: САМОПРОДЮСУВАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ СВОБОДИ	
<i>Пакін Семен Олександрович</i>	60
РОЗВИТОК ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ	
<i>Петінова Оксана, Чабан Неля</i>	63
ОСВІТА ЯК МЕХАНІЗМ КОНСТРУЮВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ У БІОТЕХНОЛОГІЧНОМУ ПІДПРИЄМНИЦТВІ	
<i>Петришин Р.А., Гоцуляк В.А.</i>	65
КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ ДО СУПРОВОДУ ВІЙСЬКОВИХ	
<i>Пільщіков І. С.</i>	68
ТРЕТЯ МІСІЯ УНІВЕРСИТЕТІВ ЯК ФАКТОР ПОВОЄННОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ: ІНВЕСТИЦІЇ У ЛЮДСЬКИЙ КАПІТАЛ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ НАСЕ 2.1 UA У КОНТЕКСТІ UKRAINE FACILITY	
<i>Поплавська Тетяна, Пігнаста Аліна</i>	71
ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ І ЛЮДЯНІСТЬ	
<i>Поплавська Тетяна, Сорочан Дмитро</i>	74
ІДЕНТИЧНІСТЬ І МУЛЬТИКУЛЬТУРНІСТЬ В ОСВІТІ:	